

GOSPODAR ŠABATA

U prethodnom članku smo na temelju Pisma razmatrali tko je Isus Krist. Vidjeli smo da nam ga Pismo otkriva kao JEDINOROĐENOG Sina Božjeg. Ta činjenica nam govori da je On jedinstveno Biće u Božjoj tvorevini, to jest, on je jedino Biće takve vrste, pošto je jedini koji je doslovno rođen od Boga. Kao jedinstveno Biće koje je rođeno od Boga, on je u svojoj suštini stvarni i istiniti Bog. U nastavku našeg proučavanja, pokušat ćemo na temelju Pisma dodatno produbiti našu spoznaju o Isusu Kristu, koji nam se kroz Pismo jasno otkriva kao Bog. Proučavanje ćemo započeti jednim zanimljivim razgovorom vođenim između Isusa i farizeja:

„U ono vrijeme prolazio je Isus na Šabat kroz usjeve; a njegovi učenici ogladnješe te počеше trgati klasje i jesti. A farizeji mu, vidjevši to, rekoše: „Gle, učenici tvoji čine što nije dopušteno činiti na Šabat.“ Ali on im reče: „Niste li pročitali što učini David kad ogladnje on i oni koji bijahu s njim? Kako uđe u Dom Božji i pojede prinesene kruhove, koje ne bijaše dopušteno jesti ni njemu ni onima s njim, nego samo svećenicima? Ili niste pročitali u Zakonu da na Šabat svećenici u Hramu oskrvrnjuju Šabat, a bez krivnje su? A kažem vam: OVDJE JE JEDAN VEĆI OD HRAMA. Da ste pak znali što znači ono: Milosrđe hoću, a ne žrtvu, ne biste osudili ove nedužne. TA SIN ČOVJEČJI GOSPODAR JE I ŠABATA.““ (Matej 12,1:8)

Kao što vidimo iz ovih stihova, razgovor je bio vezan za kršenja Šabata. Farizeji su optužili Isusa i njegove učenike da na Šabat čine ono što nije dopušteno po Zakonu, koji je Bog dao preko Mojsija. Bog je na Sinaju preko Mojsija objavio svom narodu deset Božjih zapovijedi, a jedna od njih je bila vezana za Šabat. Ta zapovijed je glasila:

„Šest dana radi i obavljaš svoj posao, a sedmoga dana je Šabat posvećen Gospodu, Bogu tvojemu. Nikakva posla tada nemoj raditi: ni ti, ni sin tvoj, ni kći tvoja, ni sluga tvoj, ni sluškinja tvoja, ni stoka tvoja, ni došljak koji se nađe unutar tvojih dveri. Jer je u šest dana Gospod stvorio nebo i zemlju, more i sve što je u njemu, a sedmoga je dana počinio. Stoga je Gospod blagoslovio dan Šabatni i posvetio ga.“ (Izlazak 20, 9:11)

Na temelju ove Božje izjave farizeji su vjerovali da je kršenje Šabata ako se čovjek nađe u potrebi, u ovom slučaju ogladni, te pribavi sebi hranu na Šabat kako bi se okrijepio. Isus im je kroz Davidov primjer, koji se našao u nezgodnoj situaciji bježeći od Šaula, pokušao objasniti da kršenje Šabata nije to što oni misle. David je bježeći od Šaula ušao u Božji dom, te zatražio od svećenika da mu dadne svete kruhove koji su se prinosili pred Gospodom, kako bi okrijepio sebe i svoje ljude. Kruhovi koji su se prinosili pred Gospodom, bili su uz hram i hramsku službu nešto najsvetije, te ih u pravilu nitko nije smio jesti, osim svećenika koji su služili u hramu. U ovoj nezgodnoj situaciji, Bog je dopustio Davidu i njegovim pratiteljima da na Šabat uzmu i jedu svete kruhove. Jedini uvjet je bio taj što su morali biti čisti i neokaljani. Na kraju svog razgovora sa farizejima Isus je izjavio da je On „veći od Hrama“ i da je „gospodar Šabata“. Ovo su bile nevjerojatno teške izjave u očima farizeja, te su oni na njih gledali kao na čisto bogohuljenje. Išli su toliko daleko da su smišljali plan kako da Isusu oduzmu život, jer su nedvosmisleno shvatili da On sebi pripisuje božanske osobine. Ono što ih je tada sprečavalo, bio je strah od naroda koji je hrlio za Isusom.

Netko bi mogao reći da je cilj ovog Isusovog govora bio da uzvisi sebe ili da omalovaži sugovornike, ali ne, Isusova jedina želja je bila da pomogne ovim zabludjelim ljudima. Oni su nažalost bili u teškoj zabludi po pitanju držanja Šabata, a također i po pitanju držanja svih ostalih Božjih zapovjedi, te su zbog toga imali iskrivljenu predstavu o Bogu i Božjem karakteru. Isus im je svojim riječima samo htio dati do znanja da njihove tvrdnje nemaju nikakve veze sa pravim vršenjem Božje volje, a isto tako im je htio otkriti i Onoga koji je radi njih došao na ovaj svijet da položi svoj život „kao otkupninu za mnoge“ (Matej 20,28). Htio je da u njemu prepoznaju svog obećanog Mesiju, onoga koji će ih izbaviti i spasiti od ropstva u kojem su se nalazili. Izjavom „ovdje je jedan veći od Hrama“, Isus im je jasno dao do znanja da je On onaj koji ima vlast nad Hramom, a na koji način ima vlast otkriva nam apostol Pavao kada kaže:

„Stoga, braćo sveta, dionici nebeskoga poziva, promotrite Apostola i Velesvećenika našega ispovijedanja, Krista Isusa, koji je bio vjeran Onomu koji ga postavi, kao što je i Mojsije bio u svemu domu njegovu. TAJ je naime od Mojsija toliko veće slave dostojan koliko veću čast od same kuće ima onaj koji ju je SAGRADIO. Jer svaku kuću netko gradi; a onaj tko je SVE sagradio jest BOG. I Mojsije, istina, bijaše vjeran u svoj kući njegovoj kao sluga, za svjedočanstvo onome što se imalo govoriti, ali je Krist, kao Sin, nad kućom svojom. Njegova smo kuća mi ako smjelost i ponos nade do kraja čvrsto zadržimo. (Hebrejima 3, 1:6)

Apostol nam ovdje jasno otkriva da je Isus Krist vlasnik nad kućom (hramom) u kojem je Mojsije služio, jer je upravo On kao Bog sagradio taj Hram. Pavao također pravi poveznicu između zemaljskog Hrama kojeg je sagradio Bog i svih ljudi koje je stvorio Bog, te nam otkriva jedno od dubljih značenja zemaljskog Hrama.

„Ne znate li da ste hram Božji i da Duh Božji prebiva u vama? Ako tko hram Božji upropašćuje, toga će upropastiti Bog. Jer je svet hram Božji, a to ste vi. (1. Korinćanima 3, 16:17)

„Ili ne znate da je vaše tijelo hram Duha Svetoga u vama, kojega imate od Boga te niste svoji? Jer kupljeni ste otkupninom. Proslavite dakle Boga svojim tijelom i svojim duhom, koji su Božji. (1. Korinćanima 6, 19:20)

Sada nećemo ulaziti u dublje proučavanje teme vezane za svrhu postojanja zemaljskog Hrama i svega vezanog za taj Hram, ali ono što jasno vidimo iz ovih stihova, jest to da je Isus Krist onaj koji je sagradio Hram i kao takav je zakoniti vlasnik tog Hrama. Isto vrijedi i kada govorimo o ljudima kao “hramovima Duha Svetog”. Iz svega ovoga nam se nameće jedna nedvosmislena činjenica, a ta činjenica nam otkriva da je Isus Krist naš STVORITELJ.

Kada govorimo o Bogu, jedna od glavnih Božanskih osobina jest stvaranje. Ova osobina pripada samo Bogu, jer jedino Bog ima sposobnost da stvara nešto iz ničega. Ljudi kao stvorena bića imaju sposobnost samo da oblikuju materiju, a to u suštini nije stvaranje, iako mi vrlo često volimo koristiti termin „stvaranje“, kada govorimo o čovjeku koji je nešto načinio iz već postojeće materije. Pošto nam Pismo jasno otkriva da je Krist Bog, onda i jedna od njegovih glavnih osobina mora biti da je on Stvoritelj. Proučimo sada malo detaljnije ovu temu.

Na početku svog evanđelja apostol Ivan nam kaže za Riječ (Krista) da, „SVE po njoj postade i bez nje ne postade ništa što je postalo.“ (Ivan 1,3)

Pavao također svoju poslanicu Hebrejima započinje na sličan način i kaže:

„Mnogo puta i na mnogo načina Bog negda progovori ocima po prorocima, a u ovim posljednjim danima progovori nama po Sinu, kojega postavi baštinikom svega, PO KOJEMU I SAZDA SVJETOVE. On, koji je odsjaj slave i otisak bića njegova TE SVE NOSI RIJEČJU SILE SVOJE...“ Hebrejima 1, 1:3

A u nastavku u 9. stihu Bog Otac kaže za Sina:

„I: Ti u početku, Gospodine, zemlju utemelji, i nebesa su djela ruku tvojih.“

Iz ovih stihova vidimo da pored toga što je Bog Otac preko Sina sve stvorio, Sin također i sve održava (nosi) u svom postojanju, svojom silnom riječju.

Istu činjenicu apostol Pavao opisuje još snažnijim riječima obraćajući se Kološanima:

„On je slika Boga nevidljivoga, prvorođenac svakoga stvorenja. JER U NJEMU JE SVE STVORENO, što je na nebesima i što je na zemlji, vidljivo i nevidljivo, bilo prijestolja bilo gospodstva bilo poglavarstva bilo vlasti — SVE JE PO NJEMU I ZA NJEGA STVORENO. I on je prije svega i SVE U NJEMU POSTOJI.“ Kološanima 1, 15:17

Ove predivne stihove trebalo bi pažljivo proučavati i često o njima razmišljati. U cijelom svemiru ne postoji ništa što Krist nije stvorio. On je stvorio sve što postoji na Nebu i na Zemlji. On je stvorio i vidljivo i nevidljivo. Svi prijestoli i gospodstva, sve vlasti i sile na nebu i na zemlji zahvaljuju Njemu za svoje postojanje, a pošto je On prije svega i Stvoritelj svega, onda sve postoji kroz njega i kroz njega se sve održava u svom postojanju.

U vezi sa ovime neophodno je da navedemo i prekrasne stihove iz knjige proroka Izaije:

„Zar ne znate? Zar niste čuli? Nije li vam od iskona objavljeno? Niste li razumjeli od utemeljenja zemlje? To je Onaj koji stoluje nad krugom zemaljskim, čiji su pak stanovnici poput skakavaca; kao zastor je razastro nebesa i kao šator ih za stan razapeo... S kime ćete me dakle usporediti i tko mi je ravan?« veli SVETI. Podignite uvis oči svoje i razvidite: TKO JE TO STVORIO? Onaj koji na broj izvodi vojsku njihovu, on ih sve zove po imenu. Zbog velike snage njegove i jakosti sile njegove, nijedno ne izosta.“ Izaija 40, 21:22; 25:26

Na pitanje tko je SVETI koji je sve stvorio, pisac nam odgovara u istom poglavlju u ranijim stihovima:

„Glas vapijućega u pustinji: »Pripravite put Gospodu, poravnite u pustari utrenik Bogu našem...Gle, Gospodin Gospod doći će u snazi i njegova će mišica vladati za nj. Evo s njim nagrade njegove, a pred njim djela njegova. Kao PASTIR napasat će stado svoje; mišicom svojom skupit će jaganjce i nosit će ih u naručju svojem, a dojllice voditi polako.“ Izaija 1, 3;10:11

A Pastir nam se razotkriva u ovim stihovima:

„Ja sam PASTIR dobri i poznajem svoje i moji poznaju mene. Kao što mene poznaje Otac, i ja poznajem Oca; i život svoj polažem za ovce.“ Ivan 10, 14:15

Prolazeći kroz ove stihove zaista je fascinantno koliko toga sadrže samo dvije jednostavne Isusove tvrdnje upućene farizejima. Pošto je tema zaista neiscrpna, na kraju našeg proučavanja, posvetit ćemo još malo pažnje Isusovoj izjavi da je On gospodar Šabata.

O Šabatu čitamo:

„Jer je u šest dana Gospod stvorio nebo i zemlju, more i sve što je u njemu, a sedmoga je dana počnuo. Stoga je Gospod blagoslovio dan Šabatni i posvetio ga.“ (2. Mojsijeva 20, 11)

„A sedmoga dana dovrši Bog djelo svoje što ga učini. I počnu u sedmi dan od svega djela svojega što ga učini. I blagoslovi Bog sedmi dan i posveti ga, jer u taj dan počnu od svega djela svojega što ga stvori i učini Bog.“ 1. Moj 1, 2:3

Ovdje vidimo da je Onaj koji je stvorio nebo i zemlju za čovjeka, također stvorio i Šabat za njega. Iz ranijih stihova vidjeli smo da su Otac i Sin sudjelovali u procesu stvaranja. Otac je stvarao zajedno sa Sinom na način da je sve stvoreno preko Sina i za Sina (Hebrejima 1, 1:3, Kološanima 1, 15:17). Također smo vidjeli da je Stvaralačka sila prepoznatljivo obilježje Božanstva. Gospodnji duh, kroz proroka Jeremiju, opisuje ispraznost idola i onda nastavlja:

„A Gospod je pravi Bog, on je Bog živi i kralj vječni. Od njegova gnjeva zemlja se tresu, i narodi ne mogu podnijeti srdžbu njegovu. Ovako im recite: »Bogovi koji nisu stvorili nebesa i zemlju nestat će sa zemlje i ispod ovih nebesa.« SILOM svojom on stvori zemlju, MUDROŠĆU svojom utemelji svijet i razborom svojim razape nebesa.“ (Jeremija 10,10-12)

Zemlja je bila načinjena njegovom silom i utvrđena njegovom mudrošću. A Krist je „Božja sila i Božja mudrost“ (1. Korinćanima 1,24). Dakle, ovdje ponovo nalazimo Krista neodvojivo povezanog sa stvaranjem, kao Stvoritelja. Samo dok priznajemo i obožavamo Krista kao Stvoritelja, priznajemo i njegovo Božanstvo. Pošto je Bog šest dana stvarao, a počnuo od svoga posla u sedmi dan (Šabat), Šabat predstavlja uspomenu na stvaranje. Zato je Bog rekao svom narodu kada mu je otkrivao svoju volju na Sinaju: „SPOMENI se Šabata, da ga držiš svetim. Šest dana radi i obavlja sav svoj posao, a sedmoga je dana Šabat posvećen Gospodu, Bogu tvojemu. Nikakva posla tada nemoj raditi: ni ti, ni sin tvoj, ni kći tvoja, ni sluga tvoj, ni sluškinja tvoja, ni stoka tvoja, ni došljak koji se nađe unutar tvojih dveri. Jer je u šest dana Gospod stvorio nebo i zemlju, more i sve što je u njemu, a SEDMOGA JE DANA POČNUO. Stoga je Gospod blagoslovio dan Šabatni i posvetio ga.“ (2. Mojsijeva 20, 8:11)

Pored toga što je Isus dopustio svojim učenicima da sebi pribave hranu na Šabat, imamo također i puno primjera gdje je Isus činio čuda liječeći ljude na Šabat. Farizeji su Kristu sva ova djela pripisivali kao kršenje zakona ili božje volje. Kada promatramo sva ta čuda koja je Isus činio na Šabat, možemo lako doći do zaključka da možda nije uvijek bilo nužno da Isus

baš tada učini to djelo, jer u nekim situacija zaista nije bila nužna potreba. Postavlja se pitanje koji je bio cilj u svemu tome?

Odgovor je jednostavan. Prvo odmah možemo odbaciti pretpostavku da je Isus djelovao u duhu razmetanja, da pokaže svoje nepoštovanje prema farizejima ili da bi nepotrebno izazvao njihovu mržnju prema sebi. Ta djela su bila učinjena sa istim ciljem sa kojim su i zapisana, „A ovi su zapisani da UZVJERUJETE: Isus je Krist, Sin Božji, te da vjerujući imate život u imenu njegovu.“ (Ivan 20,31).

Isus ova djela nije učinio niti iz nepoštovanja prema Šabatu, jer je On držao sve zapovijedi. Neki imaju pogrešnu ideju da ih je Isus učinio da pokaže da se Šabat može PREKRŠITI u slučaju potrebe. Ali Isus nije prekršio Šabat, iako su Ga Židovi lažno optuživali da je to činio. NIKADA ne postoji potreba da se prekrši Šabat, ali je zato sam Isus rekao, „Tako, dopušteno je Šabatom činiti dobro.“ (Matej 12,12).

Iz ovoga vidimo da je Isus, umjesto da krši Šabat, kao što zaslijepljeni farizeji pretpostavljaju, pokazivao njegovo istinsko značenje. Istina, On je radio na Šabat, ali kako? Radio je SVOJOM RIJEČJU. Još od stvaranja svijeta, kada su nebesa i Zemlja bili završeni, i sva njihova vojska, a „Bog se odmorio u sedmi dan od svih svojih djela“ (1. Mojsijeva 2,2), On je i dalje nastavio raditi svojom silnom Riječju, koja održava sve stvari. Bog je dao Šabat da bismo znali da je On Bog koji nas posvećuje (Ezekiel 20,12). Tako je, čineći ta djela na Šabat, Isus pokazivao da Šabat postoji da oslobodi čovjeka od ropstva, a ne da mu bude ropstvo. Šabat slavi uspomenu na stvaralačku silu, kojom su svi koji vjeruju učinjeni novim stvorenjima u Kristu. Jer „mi koji verujemo, mi ulazimo u počinak (odmor)“ (Hebrejima 4,3).

Bog se odmorio kada je završio svoje djelo. On se odmorio na svojoj silnoj Riječi. Tako mi nalazimo odmor kroz djelo, ne naše djelo, već Božje djelo. „Ovo je Božje djelo: da vjerujete u onoga koga je on poslao“ (Ivan 6,29). A vjerovanje nam, kao što vidimo, daje odmor. Božje djelo nam daje odmor od grijeha, jer mi pobjeđujemo djelom Njegovih ruku (Psalam 92,4). Dakle, ovim djelima Krist nas uči da je Šabat, kao kruna evanđelja, upravo dan koji su Hebreji držali kao Šabat, ali koji nisu držali u skladu sa Božjom voljom. Kada se drži onako kako nam ga je Bog dao, on nam omogućava da vidimo Krista i kao Otkupitelja i kao Stvoritelja. Kao Otkupitelja, zato što je Stvoritelj. Gospodnji Šabat, kao uspomena na stvaranje, podsjeća nas na Božju silu da spasi svakoga koji vjeruje. Ona nam otkriva, kao što ništa drugo ne može otkriti, Krista koji je pomazan Svetim Duhom, „da propovijeda evanđelje siromašnima“, „da iscijeli one slomljenog srca, da propovijeda oslobođenje zarobljenima i povrati vid slijepima, da pusti na slobodu one koji su potlačeni, da oglasi godinu Gospodnjeg prihvaćanja“ (Luka 4,18:19).

M. T.

